# Второ контролно по статистика и емпирични методи Софтуерно инженерство

**Задача 1**. Хвърлят се два червени и два сини зара. Нека X е броя на падналите се четни числа върху червените зарове, а Y е броя на падналите се петици върху четирите зара. Да се определи:

- а) съвместното разпределение на X и Y;
- б) разпределението на  $Z = \min\{X, Y\}$  и средната стойност  $\mathbb{E}(Z \mid Y = 2)$ .

#### Решение:

 $X=\{$ брой четни числа върху червените зарове $\},\,\Omega_X\in\{0,1,2\}$   $Y=\{$ брой петици върху всички зарове $\},\,\Omega_Y\in\{0,1,2,3,4\}$ 

а) съвместно разпределение:

Означаваме  $\mathbb{P}(X=k\cup Y=l)=\mathbb{P}(X=k,Y=l)=p_{kl}$ , за  $k\in\{0,1,2\}$  и  $l\in\{0,1,2,3,4\}$ . Размерността на таблицата със съвместното разпределение ще е  $k\times l=|\Omega_X|\times |\Omega_Y|=3\times 5=15$  клетки за попълване.

Нека с  $C_{kl}$  означаваме множеството, чиито елементи отговарят на условията наложени от  $p_{kl}$  (елементите, които са благоприятни изходи). Тогава ще имаме, че:

$$p_{kl} = \frac{\sum_{C_{k,l} \in \text{Good}} \prod_{A \in C_{kl}} |A|}{|\Omega|^4}.$$

Въвеждаме и неформалното означение:

$$\left\{ \{A\}, \{B\}, \{C\}, \{D\}, \dots \right\} = \left\{ \left\{ \{A\}, \{B\}, \{C\}, \{D\}, \dots \right\}, \left\{ \{A\}, \{C\}, \{B\}, \{D\}, \dots \right\} \right\}$$

 $C_{00} = \left\{ \{1,3\}, \{1,3\}, \{1,2,3,4,6\}, \{1,2,3,4,6\} \right\}$ , следователно по формулата по-горе

ще имаме, че 
$$p_{00}=\frac{2\times2\times5\times5}{6^4}=\frac{2^2\times5^2}{6^4}=\frac{100}{6^4}$$

(т.е. имаме нула броя паднали се четни числа от червените зарове и нула броя паднали се петици общо върху всички зарове)

$$C_{01} = \left\{ \left\{ \underbrace{\{1,3\},\{5\}}_{\times 2}, \{1,2,3,4,6\}, \{1,2,3,4,6\} \right\}, \left\{ \{1,3\},\{1,3\},\underbrace{\{5\},\{1,2,3,4,6\}}_{\times 2} \right\} \right\},$$

$$p_{01} = \frac{2 \times 1 \times 2 \times 5 \times 5 + 2 \times 2 \times 1 \times 5 \times 2}{6^4} = \frac{2^2 \times 5 \times 7}{6^4} = \frac{140}{6^4}$$

$$C_{02} = \left\{ \left\{ \underbrace{\{1,3\}, \{5\}, \{1,2,3,4,6\}, \{5\}\}}_{\times 2} \right\}, \left\{ \{5\}, \{5\}, \{5\}, \{1,2,3,4,6\}, \{1,2,3,4,6\}\}, \frac{2}{12}, \frac{2}{12}$$

 $C_{14}=artheta$ ,  $p_{14}=0$  (няма как да се случи да се падне едно четно от червените зарчета и в същото време всички зарчета да са петици)

$$C_{20} = \left\{ \{2,4,6\}, \{2,4,6\}, \{1,2,3,4,6\}, \{1,2,3,4,6\} \right\},\$$

$$p_{20} = \frac{3 \times 3 \times 5 \times 5}{6^4} = \frac{3^2 \times 5^2}{6^4} = \frac{225}{6^4}$$

$$C_{21} = \{\{2,4,6\},\{2,4,6\},\{5\},\{1,2,3,4,6\}\},\$$

$$p_{21} = \frac{3 \times 3 \times 1 \times 5 \times 2}{6^4} = \frac{2 \times 3^2 \times 5}{6^4} = \frac{90}{6^4}$$

\_\_\_\_\_

$$C_{22} = \left\{ \{2,4,6\}, \{2,4,6\}, \{5\}, \{5\} \right\}, p_{22} = \frac{3 \times 3 \times 1 \times 1}{6^4} = \frac{3^2}{6^4} = \frac{9}{6^4}$$

$$C_{23} = C_{24} = \emptyset \Rightarrow p_{23} = p_{24} = 0$$

Проверка:

$$100 + 140 + 69 + 14 + 1 + 300 + 270 + 72 + 6 + 225 + 90 + 9 =$$
  
=  $309 + 315 + 348 + 324 = 624 + 672 = 1296 = 6^4$ 

Таблица на съвместното разпределение:

$Y \setminus X$	0	1	2	$\mathbb{P}(Y=j)$
0	$\frac{100}{6^4}$	$\frac{300}{6^4}$	$\frac{225}{6^4}$	$\frac{625}{6^4}$
1	$\frac{140}{6^4}$	$\frac{270}{6^4}$	$\frac{90}{6^4}$	$\frac{500}{6^4}$
2	$\frac{69}{6^4}$	$\frac{72}{6^4}$	$\frac{9}{6^4}$	$\frac{150}{6^4}$
3	$\frac{14}{6^4}$	$\frac{6}{6^4}$	0	$\frac{20}{6^4}$
4	$\frac{1}{6^4}$	0	0	$\frac{1}{6^4}$
$\mathbb{P}(X=i)$	$\frac{324}{6^4}$	$\frac{648}{6^4}$	$\frac{324}{6^4}$	$\frac{1296}{6^4} = 1$

б) разпределението на  $Z=\min\{X,Y\}$  и средната стойност  $\mathbb{E}(Z\,|\,Y=2).$ 

$$Z = \Omega_X \cap \Omega_Y = \{0,1,2\}$$

$$\mathbb{P}(Z=0) = \sum_{i=0}^{4} p_{0i} + \sum_{i=1}^{2} p_{i0} =$$

$$= p_{00} + p_{01} + p_{02} + p_{03} + p_{04} + p_{10} + p_{20} =$$

$$= \frac{100 + 140 + 69 + 14 + 1 + 300 + 225}{6^4} =$$

$$= \frac{849}{6^4} \approx 0.655$$

$$\mathbb{P}(Z=1) = p_{00} + p_{11} + p_{12} + p_{13} + p_{14} + p_{21} =$$

$$= \frac{270 + 72 + 6 + 0 + 90}{6^4} =$$

$$= \frac{438}{6^4} \approx 0.338$$

$$\mathbb{P}(Z=2) = p_{22} + p_{23} + p_{24} = \frac{9+0+0}{6^4} = \frac{438}{6^4} \approx 0.07$$

Проверка: 
$$\frac{\sum_{i=0}^{2} \mathbb{P}(Z=i)}{6^4} = \frac{849 + 438 + 9}{1296} = \frac{1296}{1296} = 1.$$

Следователно Z има следното разпределение:

Z	0	1	2
P	849 1296	438	9
	1296	1296	1296

Остава да намерим очакването на случайната величина Z при наличието на априорната информация, че Y=2:

$$\mathbb{E}(Z \mid Y = 2) = \sum_{i=0}^{2} i \times \mathbb{P}(Z = i \mid Y = 2)$$

$$= 0 \times \frac{p_{02}}{\mathbb{P}(Y = 2)} + 1 \times \frac{p_{12}}{\mathbb{P}(Y = 2)} + 2 \times \frac{p_{22}}{\mathbb{P}(Y = 2)} =$$

$$= 0 \times \frac{69}{\cancel{6}^{4}} \times \frac{\cancel{6}^{4}}{150} + 1 \times \frac{72}{\cancel{6}^{4}} \times \frac{\cancel{6}^{4}}{150} + 2 \times \frac{9}{\cancel{6}^{4}} \times \frac{\cancel{6}^{4}}{150} =$$

$$= \frac{0 \times 69 + 1 \times 72 + 2 \times 9}{150} = \frac{72 + 18}{150} = \frac{3}{5} = 0.6$$

**Задача 2**. Случайна величина Z = (X, Y) има плътност

$$f(x,y) = \begin{cases} c(x+y)^2, & 0 < x < y < 1 \\ 0, & \text{иначе} \end{cases}$$

Да се намерят:

а) константата c;

6) плътността на сумата 
$$X+Y$$
 и средната стойност  $\mathbb{E}\big(Y\,|\,X=\frac{1}{2}\big)$ 

## Решение:

За да е дефинирана добре плътността е необходимо

$$1 = \iint_{\mathbb{R}^2} c(x+y)^2 d\mathbb{R}^2 = \int_0^1 \int_x^1 c(x+y)^2 dy dx =$$

$$= c \int_0^1 \int_x^1 x^2 + 2xy + y^2 dy dx = c \int_0^1 x^2 y + \frac{2xy^2}{2} + \frac{y^3}{3} \Big|_{y=x}^{y=1} dx =$$

$$= c \int_0^1 x^2 + x + \frac{1}{3} - x^3 - x^3 - \frac{x^3}{3} dx =$$

$$= c \int_0^1 \frac{1}{3} + x + x^2 - \frac{7}{3} x^3 dx = c \left( \frac{x}{3} + \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \frac{7x^4}{12} \right) \Big|_0^1 =$$

$$= c \left( \frac{1}{3} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{7}{12} \right) = c \left( \frac{4 + 4 + 6 - 7}{12} \right) =$$

$$= \frac{7}{12} c \Rightarrow c = \frac{12}{7}.$$

Естествено, може и да обърнем последователността на интегриране:

$$1 = \iint_{\mathbb{R}} = c(x+y)^{2} dx dy = c \int_{0}^{1} \left( \int_{0}^{y} (x+y)^{2} dx \right) dy =$$

$$= c \int_{0}^{1} \left( \int_{0}^{y} (x^{2} + 2xy + y^{2}) dx \right) dy =$$

$$= c \int_{0}^{1} \left( \frac{x^{3}}{3} + \frac{2x^{2}y}{2} + y^{2}x \right) \Big|_{x=0}^{x=y} dy = c \int_{0}^{1} \frac{y^{3}}{3} + y^{3} + y^{3} dy =$$

$$= c \int_{0}^{1} \frac{7}{3} y^{3} dy = \frac{7}{3} c \int_{0}^{1} y^{3} dy = \frac{7}{3} c \frac{y^{4}}{4} \Big|_{y=0}^{y=1} = \frac{7}{3} c \frac{1}{4} = \frac{7}{12} c \Rightarrow c = \frac{12}{7}.$$

И в двата слуая получаваме един и същ резултат за константата c.

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{12}{7}(x+y)^2, & 0 < x < y < 1\\ 0, & \text{иначе} \end{cases}$$

б) Да се намери  $f_{X+Y}(x,y)$  и средната стойност  $\mathbb{E}\big(Y\,|\,X=\frac{1}{2}\big)$ 

Полагаме 
$$\begin{cases} Z_1 = X + Y \\ Z_2 = X \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} X = Z_2 \\ Y = Z_1 - X = Z_1 - Z_2 \end{cases}$$

$$\operatorname{abs}\left(\left|J\right|\right) = \operatorname{abs}\left(\left|\frac{\frac{\partial X(z_1, z_2)}{\partial z_1} - \frac{\partial X(z_1, z_2)}{\partial z_2}}{\frac{\partial Y(z_1, z_2)}{\partial z_1}}\right|\right) = \operatorname{abs}\left(\left|\begin{matrix} 0 & 1 \\ 1 & -1 \end{matrix}\right|\right) = \operatorname{abs}(0 - 1) = 1.$$

Съгласно теорема 1.7. , нека (X,Y) е двумерна непрекъсната случайна величина с плътност  $f_{X,Y}$  и нека  $D=\{(x,y)\in\mathbb{R}^2\,|\,f_{X,Y}(x,y)>0\}$ . Ако изображението  $\psi:D\longrightarrow \psi(D),\,(x,y)\longmapsto \left(u(x,y),\,v(x,y)\right)$  е дифеоморфизъм, то случайната величина  $(U,V)=\left(u\circ(X,Y),\,v\circ(X,Y)\right)$  е непрекъсната с плътност:

$$f_{U,V}(u,v) = \begin{cases} f_{X,Y}\left(x(u,v),\,y(u,v)\right) \,|\, J_{\psi^{-1}}(u,v) \,|\,, & (u,v) \in \psi(D) \\ 0, & (u,v) \notin \psi(D) \end{cases}$$

$$\Rightarrow f_{Z_1,Z_2}(z_1,z_2) = f_{X,Y}(z_2,z_1-z_2) \operatorname{asb}(|J|) = \frac{12}{7}(z_2+z_1-z_2)^2 \times 1 = \frac{12}{7}z_1^2.$$

Сега, да намерим  $f_{Z_1}(z_1)=\int_{\mathbb{R}} \frac{12}{7} z_1^2 \,\mathrm{d}\,z_2$ , където, тъй като  $f_{X,Y}(u,v) \neq 0$  за

0 < u < v < 1, то от  $f_{X,Y}(z_2,z_1-z_2)$  следва, че трябва да е изпълнено:

$$0 < z_2 < z_1 - z_2 < 1.$$

От 
$$\begin{cases} Z_1 = X + Y \\ Z_2 = X \end{cases}$$
 и  $x,y \in (0,1)$ , като  $0 < x < y < 1$  следва, че  $\begin{cases} z_1 \in (0,2) \\ z_2 \in (0,1) \end{cases}$ 

Знаем, че 
$$z_2 < z_1 - z_2 < 1 \Rightarrow 2z_2 < z_1 < 1 + z_2 \Rightarrow 2z_2 < z_1$$
, т.е.  $z_2 < \frac{z_1}{2}$  и  $z_1 < 1 + z_2$ , т.е.  $z_2 > z_1 - 1$ .

Следователно, 
$$\begin{cases} z_2<\frac{z_1}{2}\\ z_2>z_1-1\\ z_2\in(0,1)\\ z_1\in(0,2) \end{cases}\Rightarrow \text{ако }z_1\in[1,2)\text{, то }z_2<\frac{z_1}{2}\text{ и също така }z_2>z_1-1,$$

т.е. 
$$z_1 - 1 < z_2 < \frac{z_1}{2}$$
.

За 
$$z_1 \in (0,1): \ z_2 < \frac{z_1}{2},$$
 но от 
$$\begin{cases} z_2 > z_1 - 1 \\ z_1 \in (0,1) \\ z_2 \in (0,1) \end{cases} \Rightarrow z_2 > 0 \Rightarrow 0 < z_2 < \frac{z_1}{2}.$$

Сега вече знаем границите на съответните интеграли и може да преминем към пресмятането им.

I сл.  $z_1 \in [1,2)$ :

$$f_{Z_1}(z_1) = \int_{z_1 - 1}^{\frac{z_1}{2}} \frac{12}{7} z_1^2 dz_2 = \frac{12}{7} z_1^2 z_2 \Big|_{z_2 = z_1 - 1}^{z_2 = \frac{z_1}{2}} =$$

$$= \frac{12}{7} z_1^2 \left(\frac{z_1}{2} - z_1 + 1\right) = \frac{12}{7} z_1^2 \left(1 - \frac{z_1}{2}\right)$$

II сл.  $z_1 \in (0,1)$ :

$$f_{Z_1}(z_1) = \int_0^{\frac{z_1}{2}} \frac{12}{7} z_1^2 dz_2 = \frac{12}{7} z_1^2 z_2 \Big|_{z_2 = 0}^{z_2 = \frac{z_1}{2}} =$$

$$= \frac{12}{7} z_1^2 \frac{z_1}{2} = \frac{12}{7} \frac{z^3}{2} = \frac{6z_1^3}{7}$$

Получихме, че:

$$f_{Z_1}(t) = f_{X+Y}(t) = \begin{cases} 0, & t \le 0 \\ \frac{6t^3}{7}, & \text{sa } t \in (0,1) \\ \frac{12}{7}t^2\left(1 - \frac{t}{2}\right), & \text{sa } t \in [1,2) \\ 0, & t \ge 2 \end{cases}$$

Остана да намерим средната стойност  $\mathbb{E}\left[Y \,|\, X = \frac{1}{2}\right]$ .

$$f_X(x) = \int_{\mathbb{R}} f_{X,Y}(x, v) dv = \int_{x}^{1} \frac{12}{7} (x + v)^2 dv = \frac{12}{7} \int_{x}^{1} x^2 + 2xv + v^2 dv =$$

$$= \frac{12}{7} \left( x^2 v + xv^2 + \frac{v^3}{3} \right) \Big|_{x}^{1} = \frac{12}{7} \left( x^2 + x + \frac{1}{3} - x^3 - x^3 - \frac{x^3}{3} \right) =$$

$$= \frac{12}{7} \left( x^2 + x + \frac{1}{3} - \frac{7}{3} x^3 \right) = \frac{4}{7} + \frac{12}{7} x + \frac{12}{7} x^2 - 4x^3$$

Следователно 
$$f_X\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{4}{7} + \frac{6}{7} + \frac{3}{7} - \frac{1}{2} = 1 + \frac{6}{7} - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \frac{6}{7} = \frac{19}{14}.$$

$$\mathbb{E}\left[Y|X = \frac{1}{2}\right] = \frac{1}{f_X(\frac{1}{2})} \int_{\mathbb{R}} y \frac{12}{7} \left(\frac{1}{2} + y\right)^2 dy = \frac{14}{19} \int_{\frac{1}{2}}^1 y \frac{12}{7} \left(\frac{1}{2} + y\right)^2 dy$$

$$= \frac{24}{19} \int_{\frac{1}{2}}^1 y \left(\frac{1}{4} + y + y^2\right) dy = \frac{24}{19} \int_{\frac{1}{2}}^1 \frac{1}{4} y + y^2 + y^3 dy =$$

$$= \frac{24}{19} \left(\frac{y^2}{8} + \frac{y^3}{3} + \frac{y^4}{4}\right) \Big|_{\frac{1}{2}}^1 = \frac{24}{19} \left(\frac{1}{8} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} - \frac{1}{32} - \frac{1}{24} - \frac{1}{64}\right) =$$

$$= \frac{24}{19} \left(\frac{3 + 8 + 6 - 1}{24} - \frac{3}{64}\right) = \frac{24}{19} \left(\frac{2}{3} - \frac{3}{64}\right) = \frac{24}{19} \times \frac{128 - 9}{192}$$

$$= \frac{24}{19} \times \frac{119}{102} = \frac{7 \times 17}{8 \times 19} \approx 0.7828$$

**Задача 3**. Височината на студентите е нормално разпределена случайна велична с параметри  $\mathcal{N}(170,4^2)$  за момичетата и  $\mathcal{N}(174,4^2)$  за момчетата. Да се определи вероятността от двама случайно избрани студента, поне един от тях да има ръст между 160 см и 172 см. (Допълнително пояснение за задачата:  $\sigma=4$ )

## Решение:

Дефинираме събитията:

 $M = \{$ случайно избран студент е момче $\}$ 

 $F = \{$ случайно избран студент е момиче $\}$ 

 $A = \{$ от 2 случайно избрани студента, **поне един** от тях има ръст между 160 см и 172 см $\}$ 

Тогава.

 $\overline{A}=\{$ от 2 случайно избрани студента, **нито един** от тях не е с ръст межди 160 см и 172 см $\}$ 

Дефинираме още,

 $B_i = \{i$ -тия студент е или под 160 см. височина или над 172 см. височина $\}$ , за i=1,2.

$$\overline{A} = B_1 \cap B_2.$$

$$\mathbb{P}(A) = 1 - \mathbb{P}(\overline{A}) = 1 - \mathbb{P}(B_1 \cap B_2) \stackrel{\mathbb{P}(B_1) = \mathbb{P}(B_2)}{=} 1 - \mathbb{P}(B_1)\mathbb{P}(B_2) = 1 - \left[\mathbb{P}(B_1)\right]^2.$$

Тъй като избираме студентите на случаен принцип и нямаме априорна информация, то приемаме, че избираме момиче или момче с равна вероятност:

$$\mathbb{P}(M) = \mathbb{P}(F) = \frac{1}{2}.$$

Нека X е случайна величина, отразяваща ръста на случайно избрания студент. Тогава:

 $\mathbb{P}(B_1)=\mathbb{P}(X<160\cup X>172)=\mathbb{P}(X<160)+\mathbb{P}(X>172)$ , тук използвахме, че събитията  $\{X<160\}$  и  $\{X>172\}$  са непресичащи се.

$$\begin{split} \mathbb{P}(X < 160) &= \mathbb{P}(X < 160 \,|\, F) \mathbb{P}(F) + \mathbb{P}(X < 160 \,|\, M) \mathbb{P}(M) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P}(X < 160 \,|\, F) + \mathbb{P}(X < 160 \,|\, M) \right) \end{split}$$

По условие знаем, че ако студентът е момиче, то  $X\in\mathcal{N}(170,\!4^2)$ , а ако е момче:  $X\in\mathcal{N}(174,\!4^2)$ . Тогава:

$$\mathbb{P}(X < 160) = \frac{1}{2} \left( \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(170, 4^2) < 160 \right) + \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(174, 4^2) < 160 \right) \right) =$$

$$= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(0, 1) < \frac{160 - 170}{4} \right) + \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(0, 1) < \frac{160 - 174}{4} \right) \right) =$$

$$= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(0, 1) < -2.5 \right) + \mathbb{P} \left( \mathcal{N}(0, 1) < -3.5 \right) \right) =$$

$$= \frac{1}{2} \left( \Phi(-2.5) + \Phi(-3.5) \right) \approx \frac{1}{2} \left( 0.0062 + 0.0001 \right) =$$

$$= \frac{1}{2} \times 0.0063 = 0.00315$$

$$\mathbb{P}(X > 172) = 1 - \mathbb{P}(X \le 172)$$

$$\begin{split} \mathbb{P}(X \leq 172) &= \mathbb{P}(X \leq 172 \,|\, M) \mathbb{P}(M) + \mathbb{P}(X \leq 172 \,|\, F) \mathbb{P}(F) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P}(X < 172 \,|\, M) + \mathbb{P}(X < 172 \,|\, F) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(174, 4^2) < 172 \right) + \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(170, 4^2) < 172 \right) \right) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(0, 1) < \frac{172 - 174}{4} \right) + \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(0, 1) < \frac{172 - 170}{4} \right) \right) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(0, 1) < -0.5 \right) + \mathbb{P}\left( \mathcal{N}(0, 1) < 0.5 \right) \right) = \\ &= \frac{1}{2} \left( \Phi(-0.5) + \Phi(0.5) \right) = \frac{1}{2} \left( \Phi(-0.5) + 1 - \Phi(-0.5) \right) = \\ &= \frac{1}{2} \times 1 = 0.5 \end{split}$$

$$\mathbb{P}(X > 172) = 1 - \mathbb{P}(X \le 172) = 1 - 0.5 = 0.5.$$

Сега вече може да пресметнем:

$$\mathbb{P}(B_1) = \mathbb{P}(X < 160) + \mathbb{P}(X > 172) \approx 0.00315 + 0.5 = 0.50315.$$

Търсената вероятност е

$$\mathbb{P}(A) = 1 - \left[ \mathbb{P}(B_1) \right]^2 \approx 1 - (0.50315)^2 \approx 1 - 0.25315 = 0.74684$$

П

Задача 4. Във вътрешността на триъгълник с лице 1 по случаен начин попада точка P. Правите през P, успоредни на две от страните на триъгълника, пресичат третата му страна в точките Q и R. Да се намери средната стойност на лицето на:

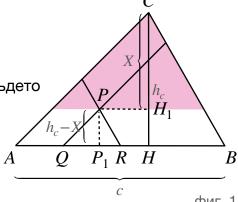
- a)  $\triangle PQR$ ;
- б) шестоъгълника QRSTVW, където точките S, T, V и W се дефинират аналогично на точките Q и R.

## Решение:

a) 
$$PQ \parallel CA, PR \parallel CB$$

Въвеждаме означенията: AB = c,  $CH = h_c$  и случайната величина  $X = \{$  размера на  $CH_1 \}$ , където  $H_1$  е проекцията на точка P върху височината CH на  $\triangle ABC$ . По условие имаме  $ch_c=2$ .

Означаваме с  $P_1$  проекцията на точка P върху страната AB на  $\bigwedge ABC$ .



фиг. 1

Тогава ще имаме, че 
$$PP_1=CH-CH_1=h_c-X$$
.   
 Тъй като  $\triangle PQR\sim \triangle CAB$ , то  $\frac{PP_1}{CH}=\frac{QR}{AB}$ . Следователно  $\frac{h_c-X}{h_c}=\frac{QR}{c}\Rightarrow QR=\frac{c(h_c-X)}{h}$ .

$$S_{\triangle PQR} = \frac{QR \times PP_1}{2} = \frac{\frac{c(h_c - X)}{h} \times (h_c - X)}{2} = \frac{c(h_c - X)^2}{2h_c}.$$

Необходимо е да намерим плътността на случайната величина X. Може лесно да намерим функцията и на разпределение:

$$F_X(t) = \mathbb{P}(X \leq t) = \frac{S_{\triangle}}{S_{\triangle ABC}} = \left(\frac{t}{h_c}\right)^2, \ \text{ho} \ f_X(t) = \frac{\partial}{\partial t} \left[F_X(t)\right] = \frac{2t}{h_c^2} \mathbb{I}_{\{t \in (0,h_c)\}}.$$

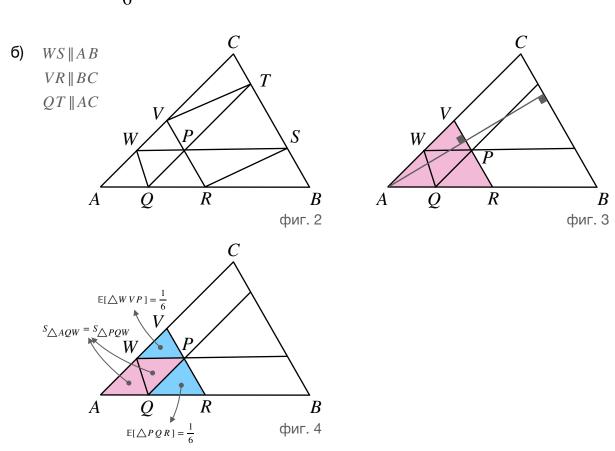
Сега вече имаме плътността на случайната величина X и лицето на  $\triangle PQR$ изразено чрез две константи и същата тази случайна величина. Т.е. може да пресметнем:

$$\mathbb{E}\left[S_{\triangle PQR}\right] = \int_{0}^{h_{c}} S_{\triangle PQR}(t) \times f_{X}(t) \, dt = \int_{0}^{h_{c}} \frac{c(h_{c} - t)^{2}}{2h_{c}} \times \frac{2t}{h_{c}^{2}} \, dt =$$

$$= \frac{c}{h_{c}^{3}} \int_{0}^{h_{c}} th_{c}^{2} - 2t^{2}h_{c} + t^{3} \, dt = \frac{c}{h_{c}^{3}} \left(\frac{t^{2}h_{c}^{2}}{2} - \frac{2t^{3}h_{c}}{3} + \frac{t^{4}}{4}\right) \Big|_{0}^{h_{c}} =$$

$$= \frac{c}{h_{c}^{3}} \times h_{c}^{4} \left(\frac{1}{2} - \frac{2}{3} + \frac{1}{4}\right) = ch_{c} \times \frac{1}{12} = 2 \times \frac{1}{12} =$$

$$= \frac{1}{6}.$$



Първо разглеждаме фигура 1. Ние знаем, че очакването  $\mathbb{E}$  е линеен функционал и може да заключим, че:

$$\begin{split} \mathbb{E}\left[S_{QRSTVW}\right] &= \mathbb{E}\left[S_{\triangle PQR}\right] + \mathbb{E}\left[S_{\triangle PST}\right] + \mathbb{E}\left[S_{\triangle PVW}\right] + \mathbb{E}\left[S_{\triangle PRS}\right] + \mathbb{E}\left[S_{\triangle PTV}\right] + \mathbb{E}\left[S_{\triangle PWQ}\right] = \\ &= 3\mathbb{E}\left[S_{\triangle PQR}\right] + 3\mathbb{E}\left[S_{\triangle PWQ}\right] = 3 \times \frac{1}{6} + 3\mathbb{E}\left[\frac{S_{AQPW}}{2}\right] = \\ &= \frac{1}{2} + \frac{3}{2}\mathbb{E}\left[S_{AQPW}\right] = \frac{1}{2} + \frac{3}{2}\mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV} - \left(S_{\triangle QPR} + S_{\triangle PWV}\right)\right] = \\ &= \frac{1}{2} + \frac{3}{2}\mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV}\right] - \frac{3}{2}\mathbb{E}\left[S_{\triangle QPR}\right] - \frac{3}{2}\left[S_{\triangle PWV}\right] = \\ &= \frac{1}{2} + \mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV}\right] - \frac{3}{2} \times \frac{1}{6} = \\ &= \frac{1}{4} + \mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV}\right]. \end{split}$$

Сведохме задачата от подточка б) до намиране на очакването на лицето на  $\triangle ARV$ , който е подобен на  $\triangle ABC$ .

Въвеждаме случайна величина  $Y=\{$ дължината на височината на  $\triangle ARV$  през върха  $A\}$  и означаваме височината на  $\triangle ABC$  през върха A с  $h_a$ , а страната BC с a. По условие знаем, че  $ah_a=2$ .

От друга страна 
$$\triangle ARV \sim \triangle ABC \Rightarrow \frac{h_{\triangle ARV}}{h_{\triangle ABC}} = \frac{RV}{BC}, \frac{Y}{h_a} = \frac{RV}{a}$$
 
$$\Rightarrow RV = \frac{aY}{h_a} \Rightarrow S_{\triangle ARV} = \frac{Y \times RV}{2}, \text{ но } F_Y(t) = \left(\frac{t}{h_a}\right)^2 \Rightarrow f_Y(t) = \frac{\partial}{\partial t} \left[F_Y(t)\right] = \frac{2t}{h_a^2}$$

$$\mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV}\right] = \int_{0}^{h_{a}} S_{\triangle ARV}(t) \times f_{Y}(t) \, dt = \int_{0}^{h_{a}} \frac{at^{2}}{2h_{a}} \times \frac{2t}{h_{a}^{2}} \, dt =$$

$$= \frac{a}{h_{a}^{3}} \int_{0}^{h_{a}} t^{3} \, dt = \frac{a}{h_{a}^{3}} \times \frac{t^{4}}{4} \Big|_{0}^{h_{a}} = \frac{ah_{a}}{4} = \frac{2}{4} =$$

$$= \frac{1}{2}.$$

$$\mathbb{E}\left[S_{QRSTVW}\right] = \frac{1}{4} + \mathbb{E}\left[S_{\triangle ARV}\right] = \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = \frac{3}{4}.$$

П